

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-63>

УДК 364(045)

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

SOCIAL PROTECTION SYSTEM OF THE MOST VULNERABLE LAYERS OF THE POPULATION IN UKRAINE

Павлюк Тетяна Іванівна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5417-6250>

Юрчик Ірина Борисівна

кандидат економічних наук,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6136-3396>

Pavlyuk Tatiana, Yurchyk Iryna
Vinnytsia Trade and Economic Institute
State University of Trade and Economics

Стаття присвячена актуальним питанням системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні. Удосконалення системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні є стратегічно важливим завданням, яке стоїть перед урядом країни. Усе це пов'язано з соціально-економічним становищем в країні. Розкрито сутність системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення. Проаналізовано основні функціональні ознаки системи соціального захисту. Охарактеризовано механізми створення та здійснення соціальних виплат. Соціальне забезпечення ж означає практику та виконання тих гарантій які надає держава, тобто виплату пенсій, допомоги, надання послуг та інше. Соціальне забезпечення здатне регулювати рівень життя населення і покликане здійснювати соціальну допомогу та підтримку у різних формах, які фінансує держава. Розкрито соціальну політику в системі соціального захисту найбільш вразливих верств населення.

Ключові слова: соціальний захист, соціальна політика, пенсіонери, багатодітні сім'ї, малозабезпечені, держава, прожитковий мінімум.

The article is devoted to topical issues of the social protection system of the most vulnerable segments of the population in Ukraine. Improving the social protection system of the most vulnerable sections of the population in Ukraine is a strategically important task facing the government. In our country, the problems of social protection of the most vulnerable segments of the population are very acute. All this is connected with the socio-economic situation in the country. In the conditions of modern social development there is a need to improve the system of social protection in Ukraine. After all, in our country a large part of the population is socially vulnerable and the most vulnerable, they include: retirees, low-income and large families, single mothers, people with special needs and many others. The essence of the system of social protection of the most vulnerable segments of the population is revealed. The main functional features of the social protection system are analyzed. It should be noted that the purpose of social protection is to provide qualified assistance to a person or group of persons who have experienced certain social risks and to provide them with the necessary conditions for life and development. The mechanisms of creation and implementation of social benefits are described. Social security means the practice and implementation of those guarantees provided by the state, ie the payment of pensions, benefits, services and more. Social security is able to regulate the living standards of the population and is designed to provide social assistance and support in various forms funded by the state. Social policy in the system of social protection of the most vulnerable segments of the population is revealed. The ultimate goal of social protection of the most vulnerable categories of the population is to ensure their rights and freedoms, the implementation of social support at the subsistence level, which enable a person to develop freely. The way of formation of our state as sovereign and independent is accompanied by aggravation of old and creation of new social problems.

The crisis, political uncertainty and many other factors have affected and continue to affect the rapid decline in the level of moral and material condition of our society, and especially people who are in a difficult situation and need government support.

Keywords: social protection, social policy, pensioners, large families, low-income, state, subsistence level.

Постановка проблеми. Соціальний захист населення є невід'ємною складовою соціальної політики нашої держави. Через соціальний захист держава надає необхідну допомогу найбільш незахищеним верствам населення, яку здійснюють органи державної влади та фінансується вона державним бюджетом України. Удосконалення системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні є стратегічно важливим завданням, яке стоїть перед урядом країни. В нашій країні проблеми щодо соціального захисту найбільш вразливих верств населення стоять дуже гостро. Усе це пов'язано з соціально-економічним становищем в країні. В умовах сучасного суспільного розвитку виникла потреба в удосконаленні системи соціального захисту в Україні. Адже, у нашій державі досить велика частка населення є соціально-незахищеними і найбільш вразливими, до них відносяться: пенсіонери, малозабезпечені та багатодітні сім'ї, матері-одиначки, люди з особливими потребами та багато інших. В умовах сьогодення, сучасні установи та організації, що здійснюють соціальний захист, мають розробити шляхи і способи удосконалення системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення і адаптувати їх до тих умов в яких перебуває наша держава.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження проблем соціального захисту населення представлено у працях провідних науковців: І. М. Михайловська, О. В. Неліпович, В. А. Скуратівський, Н. П. Борецька, А. О. Чечель, П. К. Ситник, Т. І. Косова, О. В. Палій, В. І. Москаленко та інші. Внесок вчених в удосконалення системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення є надзвичайно вагомим.

Виділенні невирішених раніше частин загальної проблеми. При дослідженні проблеми соціального захисту визначаються перспективи та основні пропозиції щодо вирішення проблем соціального захисту які є не досить вирішеними тому і потребують більш детального дослідження.

Формування цілей статті. Метою статті є дослідження та розроблення основних напрямків удосконалення системи соціального

захисту найбільш вразливих верств населення. Для досягнення поставленої мети було розглянуто теоретичні аспекти системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення;

Виклад основного матеріалу дослідження. Шлях становлення України як самостійної й незалежної держави супроводжується виникненням значної кількості соціальних проблем. Криза, яка існувала в тогочасному суспільстві, породжувала швидкий темп зниження рівня морального та матеріального становища в сім'ях, тим самим спонукаючи до різкого збільшення кількості найбільш вразливих верств населення. На збільшення чисельності таких верств населення вплинули такі фактори: зниження матеріального рівня населення, економічна нестабільність, зменшення витрат державного бюджету на соціальну сферу та багато іншого.

Соціальна політика включає в себе систему соціального захисту населення і є дуже важливою її частиною. Україна – це, насамперед, соціальна держава. Хоча зараз ми переживаємо період становлення нашої держави як демократичної та правової, ми вже маємо певний фундамент у соціальній сфері.

Варто зазначити, що метою соціального захисту є надання кваліфікованої допомоги особі або групі осіб, що зазнали певних соціальних ризиків та забезпечити їм потрібні умови для життя і розвитку. Поняття «соціальний захист» визначають як: діяльність держави, яка покликана для повноцінного формування та розвитку особистостей, а також надання усіх необхідних гарантій, які є необхідними для досягнення соціально-прийнятого рівня життя та свобод громадян нашої держави (рис. 1).

Сама система соціального захисту включає в себе безліч різних елементів, механізмів та ознак. Усі складові є надзвичайно важливими чинниками соціально-відповідальної держави. Соціальне забезпечення ж означає практику та виконання тих гарантій які надає держава, тобто виплату пенсій, допомоги, надання послуг та інше. Соціальне забезпечення здатне регулювати рівень життя населення і покликане здійснювати соціальну допомогу та підтримку у різних формах, які

фінансує держава. До соціального забезпечення входить: фінансове забезпечення соціальної допомоги, визначення методів її нарахування, супровід соціальної допомоги, контроль за дотриманням усіх вимог та інше. І соціальний захист і соціальне забезпечення є певним інструментом в руках держави на шляху до забезпечення добробуту та покращення життя населення.

Відповідно до чинного Законодавства основними цілями системи соціального захисту є: забезпечення прав і свобод усім громадянам, незалежно від їх віку та статусу,

які є гарантовані Конституцією України; вдосконалення соціального захисту соціально вразливих категорій (пенсіонери, малозабезпеченні сім'ї, безробітні та інші); досягнення стабільно-хорошої демографічної ситуації в державі; подолання бідності та підвищення якості життя населення, зменшення кількості нижчого класу, шляхом сприяння та підтримки молодих підприємців; сприяння держави в адаптації осіб з інвалідністю та їх інтеграцію до повноцінного життя; покращення державної політики в галузі дітей та материнства, сприяння утвердженню благополучної та

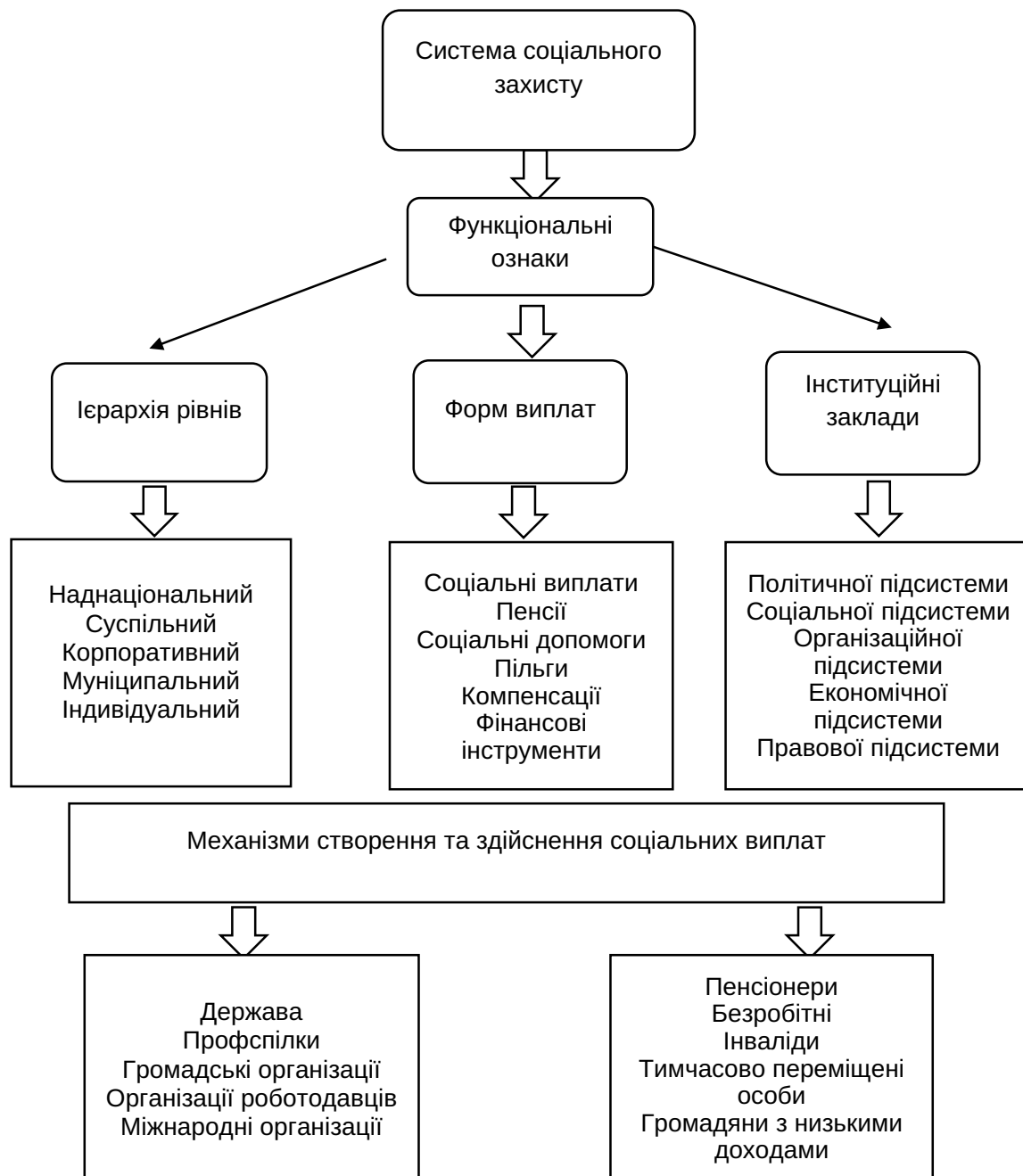

Рис. 1. Система соціального захисту

фінансово забезпеченої сім'ї; проведення пенсійної реформи, яка б передбачала утвердження трирівневої системи; забезпечення гідної реалізації соціальних прав усіх працюючих людей на установах та підприємствах.

Найбільш відмінними рисами нашого чинного законодавства України в сфері соціального захисту є його не системність, непрозорість та непослідовність. Наприклад, у деяких державних документах та актах, можна помітити, що застосовуються давно застарілі методи та підходи, які вже просто віджили своє та є неактуальними у сьогоденні. Звичайно, є і позитивні риси, це застосування новітніх європейських моделей та підходів в системі соціального захисту населення. Уряд України у червні 2003 року прийняв закон «Про соціальні послуги», який ознаменував перехід до застосування, виключно, європейської моделі, але наші службовці та спеціалісти ще не одноразово переходили до старої, звичної моделі [6, с. 6]. Україні необхідно здійснити повний цей перехід до європейської моделі, яка базується на здійсненні ефективних та продуктивних соціальних послуг, спрямована на чітку та зрозумілу координацію з боку держави а застосування нових підходів для надання висококваліфікованої допомоги соціально-незахищеним верствам населення.

В нашій державі існує безліч законів, підзаконних актів, розпоряджень та наказів, які регламентують соціальний захист різних соціально незахищених верств населення. В них чітко вказуються усі категорії населення, які відносяться до соціально незахищених та усі їхні права та обов'язки. Відповідно до Законодавства України до соціально незахищених категорій відносяться: особи з інвалідністю, ветерани та учасники війни, пенсіонери, дітисироти та діти, позбавлені батьківського піклування, багатодітні сім'ї, внутрішньо-переміщені особи, люди, які повністю, частково або тимчасово втратили працездатність, безробітні, а також інші випадки передбачені законом. Тільки Законом України визначено основні форми та види соціального захисту, засади регулювання цією сферою. Державою, для таких людей, передбачаються гарантії щодо охорони праці та здоров'я, надання потребуючим соціальної допомоги та підтримки, виплати пенсій та інших, передбачених законодавством допомоги, підтримка сімей, дітей та материнства та інші.

Соціальне забезпечення, в тій чи іншій мірі, стосується усіх громадян нашої держави, на відміну від соціальної допомоги,

яка надається індивідуально, у визначених законом випадках. Питання про надання соціальної допомоги розглядається у кожному конкретному випадку окремо. Беручи до уваги потребу в цих коштах їх отримувача, оцінюючи матеріальний стан людей та перевіряючи першопричину зниження їх життєвого рівня. Соціальна допомога – це система заходів для покращення стану певного прошарку населення, шляхом надання їм матеріальної допомоги та реалізацій певних соціальних програм [5, с. 258]. Варто зазначити що, соціальна допомога включає в себе не тільки матеріальну підтримку, а й здійснення натуральної допомоги, якщо вона потрібна. Тобто, інколи люди потрапляють у таке становище, в якому вони, не маючи родичів, не можуть самі себе обслуговувати або задовольнити свої найпростіші потреби. Тоді органи соціального захисту призначають таким людям надання натуральної соціальної допомоги або ж за згодою людини знаходять такий державний заклад, який зможе допомогти людині вибратися зі скрутного становища. Такими закладами є:

- інтернати, будинки сімейного типу;
- будинки для людей похилого віку;
- служби зайнятості населення, агенції з пошуку роботи;
- спеціалізовані школи для людей з особливими потребами та для осіб з інвалідністю;
- центри реабілітації для осіб, які повернулися з зони бойових дій.

На сучасному етапі становлення нашої держави, як соціальної, соціальний захист можна описати як:

- система різноманітних пільг, допомоги та виплат, які описані у 58 законах; за законом України визначено 120 пільгових категорій, які є соціально незахищеними та потребують соціального захисту; законом визначено, що пільгові категорії можуть скористатися більше як 120 видів соціальних послуг та 60 видів допомоги, але з кожним роком ці цифри змінюються; нажалю, видатки з Державного бюджету на соціальну сферу доволі низькі порівняно з розвинутими країнами; спостерігається зменшення спеціалістів даної сфери, які надавали кваліфіковану соціальну допомогу та консультацію громадянам.

Система соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні, нажалю, має багато недоліків та проблем. Вона потребує вдосконалення, нових підходів та рішень. На даний час існують такі проблеми як: недосконалість нормативно-право-

вої бази соціальної сфери, малий відсоток фінансування, потрібно внести зміни до різних соціальних програм або ж запровадження нових, недостатній контроль за використанням державної допомоги, необізнаність спеціалістів у вирішення тих чи інших завдань, які з'являються та багато інших проблем, які потребують негайного вирішення.

Кінцевою метою соціального захисту найбільш вразливих категорій населення є забезпечення їх прав та свобод, здійснення соціальної підтримки на рівні прожиткового мінімуму, які дають можливість людині вільно розвиватися.

Шлях становлення нашої держави як суверенної та незалежної супроводжується загостренням старих та породженням нових соціальних проблем. Криза, політична невизначеність та багато інших чинників впливали та впливають на швидкий темп зниження рівня морального та матеріального становища нашого суспільства, а особливо на людей, які потрапили в скрутне становище та потребують державної підтримки. Ці події спонукають до загострення соціальних проблем, тим самим збільшуючи кількість людей, які опинилися за межею бідності через якусь певну складну життєву ситуацію. Кожна цивілізована країна ставить перед собою обов'язок турбуватися про громадян, які потрапили в складну життєву ситуацію через незалежні від них обставини. Усі ці країни ставлять собі першочергову мету – це вирішення гострих соціальних проблем.

Сьогодні надзвичайно важливим напрямом політики в нашій державі є соціальна політика, яка є важливим підґрунтям для життя і розвитку населення України. Адже вона охоплює усі сфери суспільного життя: народження, виховання, здійснення праці, захист життя та інше.

У сучасній юридичній літературі державна соціальна політика розглядається як складна багаторівнева система, що має на меті, забезпечити економічний та соціальний розвиток країни, через реалізацію соціального потенціалу людського ресурсу.

Соціальну політику слід розглядати як в широкому значення так і в вузькому. Вона спрямована на досягнення для суспільства усіх необхідних: матеріальних, моральних та культурних благ, які потрібні для нормального життя та розвитку суспільства. Соціальна політика є так званним методом в руках держави аби розподілити, так звані, суспільні блага між рівноправними членами в суспільстві.

Соціальний захист та соціальне забезпечення є таким методом через який реалізується соціальна політика держави в цілому. Держава має обов'язок перед суспільством забезпечити своїх громадян повноцінним соціальним захистом. Таким чином наша держава здійснює соціальний захист через: субсидії, компенсаційні виплати, виплата пенсій, встановлення фіксованої мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, здійснення охорони життя та здоров'я, виплати найбільш вразливим верствам населення та багато іншого [3, с. 107]. Система соціального захисту найбільш вразливих верств населення містить у собі багато соціально-економічних, правових заходів, їхніми основними цілями є: забезпечення усіх необхідних належних умов для життя та існування людей, а особливо непрацездатних, рівня життя не нижче прожиткового мінімуму, виплату усіх передбачених законом допомоги і т. д.

Поняття соціальний захист в Україні закріплене в основному законі нашої держави – Конституції. Виконати це право держава гарантує через соціальні внески та податки, які сплачують громадяни, організації, підприємства та інші видатки з державного бюджету. Органи державної влади забезпечують виплати пенсій, виплат та інших соціальних допомоги, які дозволять забезпечити громадянам рівень життя, який буде не нижчий від прожиткового мінімуму, встановлений законом. Соціальний захист охоплює і інші соціальні права та закони як от, наприклад, право на житло, право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло, право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування та ще багато інших документів, які становлять нашу законодавчу соціальну основу.

Держава повинна досліджувати та оцінювати проблеми своїх громадян. Щоб задовольнити їх, точно розподіляє державні кошти та інші наявні ресурси, аби зробити це найкращим чином. Також уряд повинен запобігати виникненню тих, негативних факторів, які погано впливають на громадян, а особливо на найбільш незахищених. При розгляді будь-якого питання, на державному рівні, повинно спочатку прораховуватися вплив тих чи інших реформ на суспільство, як це вплине на їх життя і лише тоді їх застосувати. І якщо вплив є абсолютно негативним, реформа не може застосуватися аби кількість людей, яка опинилась за межею

бідності не збільшилась. Адже, насамперед потрібно думати про думку людей, як вони ставляться до тих чи інших питань, що вони думають з цього приводу. Особливо повинен досліджуватись вплив на найбільш вразливі верстви населення тому що, вони є і так малозабезпеченими та потребують державної підтримки.

Нажаль, соціальна політика в нашій державі має певні проблеми. Однією з таких проблем є непрозорість чинного законодавства в сфері соціального забезпечення. Проводяться постійно реформи, різні заходи, але громадяни не завжди знають про свої права на отримання тієї чи іншої допомоги. Держава повинна правильно і вчасно інформувати своїх громадян про зміни в законодавстві, щоб люди змогли вчасно отримувати допомогу від держави. Зловживання у системі пільг та соціальних виплат є ще однією проблемою. Нажаль, не всі у нашій державі чесно отримують допомогу, деякі нею зловживають. Вони оформляють державну допомогу навіть якщо вона їм не потрібна або ж неправильно її використовують. Такі речі повинні постійно перевірятися органами соціальних служб. Серйозною проблемою також є зростання рівня безробіття, яке загрожує поганими наслідками. Держава має запобігати цьому, адже, це шкодить і економіці нашої країни [2, с. 83].

Щоб покращити соціальну політику в нашій державі необхідно її повністю реформувати. Провести дослідження в галузі соціального захисту та забезпечення, аби дослідити наявні проблеми в суспільстві. Потрібно збільшити фінансування державної сфери, адже тих коштів, які виділяє держава мне достатньо. Видатки на соціальний захист складаються з коштів державного та місцевих бюджетів, державних та недержавних соціальних фондів. Звичайно, найбільша частка належить державі, тому просто необхідно підтримувати недержавні соціальні фонди аби трохи розвантажити державу [7, с. 205]. Потрібно реально оцінювати соціальний рівень громадян. Встановити відповідність між розмірами пільг та реальними можливостями, чи ця допомога є насправді, такою аби людина могла забезпечити собі мінімальний рівень життя.

Держава через соціальну політику здійснює соціальний захист та соціальне забезпечення своїх громадян. Створює нам гарантію допомоги на випадок настання різних соціальних ризиків, яких може зазнати будь-хто з нас,

як от, наприклад: безробіття, міграція, старість, втрата годувальника, каліцтво, травма на виробництві та інше. Тому уряд держави повинен зробити все, аби людина почувалась в своїй державі безпечно і обов'язково знала що їй допоможуть.

Міністерство соціальної політики України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, саме воно забезпечує реалізацію соціального захисту та забезпечення. Міністерство регулює усі питання що стосуються пільг, державної допомоги, субсидій, виплат та усього іншого що відноситься до соціального забезпечення.

Основними суб'єктами соціальної політики є, насамперед, держава, політичні партії, громадські організації, приватні особи тощо. Тобто, це усі ті хто здійснює соціальну політику [10, с. 82]. Об'єктом соціальної політики та захисту є, звичайно, саме суспільство, групи, спільноти, усі ті хто потребує соціальної підтримки та допомоги. Таким чином, кожна людина може бути як і об'єктом, так і суб'єктом соціальної політики. Вона може перетворитися із об'єкта соціальної політики та соціальної безпеки в суб'єкт цього процесу і допоможе реалізувати їй свій багатий соціальний потенціал та допомогти іншим потребуючим.

На шляху розвитку України, до європейського рівня життя, необхідно забезпечити достатній рівень соціального захисту населення. Україна обрала шлях орієнтації на європейські норми законодавства, а отже, зобов'язалась покращити соціальну захищеність громадян, створюючи вищий рівень життя в країні. Впровадження таких реформ дозволить стабілізувати економіку, що позитивно вплине на нашу державу.

Питання соціального захисту найбільш вразливих верств населення є надзвичайно актуальним і сьогодні. Адже, від цього, можна сказати, залежать долі багатьох людей. Події, які відбувались в нашій державі змусили збожжити наше населення, тому настав час відновлювати соціальну сферу в нашій державі. Важливо аби держава слідувала завданням соціальної політики. Такими завданнями є:

- 1) створення умов для розвитку соціальних відносин;
- 2) запобігання виникненню різноманітних соціальних ризиків, які знижують рівень добробуту широких верств населення;
- 3) проведення реформи соціального захисту;

- 4) реформування пенсійного забезпечення, системи охорони здоров'я;
- 5) створення умов для життя і розвитку суспільства;
- 6) підтримка зайнятості населення;
- 7) здійснення позитивної демографічної політики;
- 8) гарантування людині її конституційного права на соціальний захист, тощо.

Лише слідуючи цим завданням держава зможе допомогти реалізувати соціальні потреби своїх громадян. Адже, для цього і покликана соціальна політика, аби підтримати населення своєї держави і мінімізувати вплив негативних соціальних ризиків.

На даний час, Україна бере активну участь в європейському житті, підписує міжнародні договори щодо соціальної підтримки громадян та бере участь у міжнародних організаціях. Наша держава є співзасновником та членом Організації Об'єднаних Націй, яка покликана захищати права громадян світу та здійснювати їх підтримку. Так, у вересні 2015 році на одному з самітів ООН було прийнято 17 глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР). Це означає, що держави, які підтримали ці цілі, в подальші роки зобов'язані вирішувати різні соціальні проблеми громадян по всьому світу, наприклад: подолання бідності, підтримка освіти, охорони здоров'я та довкілля, досягнення миру та соціальної справедливості тощо [3, с. 110]. Україна, звичайно, теж приєдналась до прийняття цих 17 цілей. Уряд прийняв до уваги і розглянув абсолютно усі глобальні цілі. Але, при прийнятті подібних елементів, потрібно враховувати національний розвиток кожної окремої країни і підлаштовувати їх під можливості різних держав. Тому що, країни беруть на себе моральний обов'язок слідувати цим цілям, щоб люди, які зараз живуть на планеті і які будуть жити в подальшому не відчували, якись гострих соціальних проблем. Тому держави-учасниці повинні брати активну участь у таких кампаніях.

Україна ратифікувала багато міжнародно-правових актів, прийнятих різними організаціями та Європейською Радою, в галузі соціальної підтримки громадян. Це є дуже позитивним моментом, адже Україна стоїть на шляху до євроінтеграції та бажає вступити до Європейського Союзу (ЄС), отже, це означає, що потрібно перейняти досвід європейських держав, які досягли вже якогось успіху у своїй соціальній політиці. Потрібно долучитись до європейських договорів, почати

реформування соціальної політики та системи соціального забезпечення. Але разом із тим, є цілий ряд не ратифікованих Україною актів та договорів, які є джерелом міжнародних соціальних стандартів. Це пояснюється неспроможністю України втілити у життя деякі положення через нестачу фінансів на соціальну сферу. Що позбавляє Україну можливості запровадити міжнародні соціальні інновації та якнайшвидше, стати учасником розвинутого соціального простору.

Про необхідність впровадження європейських стандартів, свідчить і той факт, що в нашій державі триває війна, а це означає, що кількість людей, яким потрібен соціальний захист значно збільшився. Через воєнні дії з'явилися такі поняття як внутрішньо-переміщена особа, ветеран АТО, родина загиблого воїна та багато інших термінів, які означають усі вони стали тими вразливими верствами населення про яких має подбати держава. Тому держава має сформувати чітку соціально-економічну політику, яка має на меті досягнення європейських стандартів рівня життя та системи соціального захисту громадян [1, с. 107]. Нам необхідно пройти адаптацію нашого українського законодавства до стандартів соціального захисту ЄС. Варто звернути увагу на те, що ратифікуючи якийсь акт чи міжнародний договір, там вказується тільки основні норми та напрями діяльності. Сам механізм вдосконалення та роботи уряд кожної держави розробляє самостійно, тому що, усі держави є різними, у всіх різні можливості тому і не можливо підлаштувати такий процес під кожну окрему країну. Не існує також і системи контролю за дотриманням таких угод. Тобто не існує такого органу чи організації, яка контролювала б дотримання державою тих чи інших ратифікованих нею угод [4, с. 145]. Таким чином, це суттєво зменшує ефективність таких міжнародних угод або і взагалі не приносить жодного результату.

Висновки. Підсумовуючи усе вище сказане, можна зробити висновок, що система соціального захисту найбільш вразливих верств населення містить в собі багато структурних елементів та механізмів. Вона покликана аби допомогти тим людям, які потрапили у важкі життєві обставини. Держава гарантує їм забезпечення нормального рівня життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, який визначений державою. Нажаль, на даний момент, система соціального захисту потребує негайних змін. Необхідне її вдосконалення та пошук нових рішень та підходів, які допоможуть

якісніше вирішувати давно назрівши соціальні проблеми в суспільстві. Україна зараз стоїть на дуже важкому шляху. Перед нею стоїть важке завдання – повністю реформувати соціальну політику держави щодо соціального захисту найбільш вразливих верств населення. Нажаль, останні події в нашій державі не дозволяють повністю вирішити наявні соціальні проблеми, а лише породжують нові. Але в цей час люди особливо потребують соціального захисту. Тому потрібно в

першу чергу завжди пам'ятати про людей. Перед Україною стоїть ряд завдань: сформулювати таке законодавство в галузі соціального захисту аби воно повністю відповідало європейським та міжнародним стандартам; запровадити контроль за дотриманням законодавства в галузі права на соціального захисту; мінімізувати соціальні ризики для населення. Ратифікація ряду актів, які потрібні Україні для інтеграції в ЄС, що позитивно вплине на соціальну політику нашої держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аніна О. О. Вплив міжнародно-правових соціальних стандартів на право соціального захисту України. *Дослідження актуальних питань юридичних наук*. 2020. № 2. С. 107–112.
2. Балашов А. М. Сучасні проблеми соціального захисту населення в Україні. *Економіка та держава*. 2010. № 1. С. 82–84.
3. Бондаренко С. М., Бугас Н. В. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. С. 105–111. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1981> (дата звернення: 08.05.2022).
4. Лемешук І. Л. Вплив міжнародно-правового регулювання відносин соціального захисту на національне законодавство України. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Серія: Юридичні науки. Луцьк, 2009. № 3. С. 143–148.
5. Михайловська І. М., Неліпович О. В. Система соціального захисту населення в Україні: сутність, основні складові та напрямки вдосконалення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 6. Т. 4. С. 255–260.
6. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування. Київ: Центр громадської експертизи, 2009. 104 с.
7. Смирнова І. І., Лихошва О. Ю., Рак Н. В., Горієва Л. А. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 3. С. 205–212.
8. Соціальна політика / за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. Львів: Новий світ, 2018. 318 с.
9. Холодницький А. М. Сучасний стан соціального захисту в Україні. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/233pdf>.
10. Чанишева Г. М. Соціальна політика: поняття, цілі та правове забезпечення. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 11. С. 80–85.

REFERENCES:

1. Anina O. O. (2020) Vplyv mizhnarodno-pravovykh sotsialnykh standartiv na pravo sotsialnoho zakhystu Ukrainy [Influence of міжнародно-правових social standards on a right for social defence of Ukraine]. *Doslidzhennia aktualnykh pytan yurydychnykh nauk*, no. 2, pp. 107–112.
2. Balashov A. M. (2010) Suchasni problemy sotsialnoho zakhystu naselennia v Ukraini [The Modern problems of social defence of population in Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 1, pp. 82–84.
3. Bondarenko S. M., Buhas N. V. (2021) Sotsialna polityka derzhavy yak osnova zabezpechennia sotsialnoho rozvytku [Social politics of the state as basis of providing of social development]. *Derzhavne upravlinnia: udoskon-alennia ta rozvytok*, no. 2, pp. 105–111. Available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1981> (accessed: 08.05.2022)
4. Lemeshchuk I. L. (2009) Vplyv mizhnarodno-pravovoho rehuliuвання vidnosyn sotsialnoho zakhystu na natsionalne zakonodavstvo Ukrainy [Influence of the міжнародно-правового adjusting of relations of social defence on the national legislation of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya: Yurydychni nauky*. Lutsk, no. 3, pp. 143–148.
5. Mykhailovska I. M., Nelipovych O. V. (2011) Systema sotsialnoho zakhystu naselennia v Ukraini: sutnist, osnovni skladovi ta napriamky vdoskonalennia [System of social defence of population in Ukraine: essence, basic constituents and directions of perfection]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 6. Т. 4, pp. 255–260.

6. Systema sotsialnoho zakhystu ta sotsialnoho zabezpechennia v Ukraini. Realnyi stan ta perspektyvy reformuvannia [The system of social defence and public welfare is in Ukraine. Real state and prospects of reformation]. Kyiv: Tsentr hromadskoi ekspertyzy, 104 p. (in Ukrainian)
7. Smyrnova I. I., Lykhoshva O. Yu., Rak N. V., Horieva L. A. (2020) Sotsialnyi zakhyst naselennia na suchasnomu etapi: stan i problemy v Ukraini [The Social securing of population for the modern stage: the state and problems in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 3, pp. 205–212.
8. Pichi V. M., Turchyn Ya. B. (2018) Sotsialna polityka [Social politics]. Lviv: Novyi svit, 318 p. (in Ukrainian)
9. Kholodnitskyi A. M. (2017) Suchasnyi stan sotsialnoho zakhystu v Ukraini [The Modern state of social defence in Ukraine]. Available at: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/233pdf>.
10. Chanysheva H. M. (2020) Sotsialna polityka: poniattia, tsili ta pravove zabezpechennia [Social politics: concept, aims and legal providing]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, no. 11, pp. 80–85.